

Handläggare
Lagerkvist Monika
Johan Edlund

Datum
2015-11-23

Diarienummer
KSN-2015-2242

Kommunstyrelsen

Överenskommelse om mottagande av ensamkommande barn

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att godkänna en överenskommelse med Migrationsverket om mottagande av asylsökande ensamkommande barn till ett antal om totalt 400 asylplatser under perioden 15 januari till 31 mars 2016 för barn från 14 års ålder,

att godkänna en överenskommelse med Migrationsverket om mottagande av ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd till ett antal om upp till 200 platser under samma period som ovan,

att uppdra till kommunstyrelsen att teckna överenskommelse enligt punkterna ovan med Migrationsverket,

att uppdra till berörda nämnder att möjliggöra en revidering av överenskommelsen med Migrationsverket med målsättningen att under året uppfylla det föreslagna fördelningstalet om 608 asylplatser för ensamkommande barn under 2016 samt,

att ge kommunstyrelsen i uppdrag att planera för fler boendeplatser för ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd.

Ärendet

Beredning

På grund av den extraordinära flyktingsituationen i landet har kommunens fördelningstal meddelats först den 13 november. Därför har ärendet beretts gemensamt av kommunledningskontoret och socialförvaltningen. I beredningen har också överförmyndar-, utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen deltagit.

Bakgrund

Flyktingsituationen i Sverige och i Europa är den allvarligaste sedan andra världskriget. Under hösten 2015 har antalet asylsökande personer ökat markant i vårt land. Per den första november hade totalt 112 264 personer ansökt om asyl i Sverige och det är 64 procent fler än antalet asylsökande vid samma tid föregående år. Det största antalet asylsökande kommer från Syrien, Afghanistan och Irak.

Andelen ensamkommande barn som anländer till Sverige för att söka asyl har också ökat kraftigt under innevarande år. Migrationsverket beräknar att mellan 16 000 och 33 000 ensamkommande barn kommer att söka asyl i Sverige under 2016.

Eftersom många ensamkommande barn som sökt asyl i år fortfarande kommer att belägga asylplatser under delar av 2016, uppskattar Migrationsverket att behovet av platser för asylsökande ensamkommande barn kommer att uppgå till 40 000 asylplatser under 2016.

Under innevarande år har det per den 9 november kommit 26 339 asylsökande ensamkommande barn till Sverige varav närmare 20 000 har kommit sedan augusti. Totalt är ca 8,5 procent av dem flickor. Det har fått till följd att flera av landets stora ankomstkommuner, framför allt Malmö och Trelleborg, har utsatts för ett extremt högt tryck. Enligt Migrationsverket har vikten av att anvisningskommunerna tar emot sina anvisade barn snabbt aldrig varit större än nu.

Under perioden januari-oktober har totalt 345 ensamkommande asylsökande barn anvisats till Uppsala kommun varav 233 har anvisats sedan augusti månad. Uppsala har under den perioden dessutom varit ankomstkommun för 92 barn. Att vara ankomstkommun innebär att barnet ger sig till känna till en svensk myndighet inom Uppsala kommun. Uppsala ansvarar då för boende i väntan på att barnet får en anvisning från Migrationsverket. I dessa fall kan Uppsala behöva ordna boende på mindre än 1 timme.

Uppsala kommun tecknade från och med årsskiftet 2015 ett nytt avtal med Migrationsverket om 70 platser för ensamkommande barn som söker asyl och 75 platser för ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd. Detta att jämföra med tidigare avtal om 23 platser för ensamkommande barn som söker asyl och 68 platser för ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd. Tidigare har asylplatserna omsatts cirka 1,7 gånger om året vilket innebär att antalet barn varit fler än antalet platser under ett och samma år.

I dagsläget är Migrationsverkets handläggningstider längre med en genomsnittlig handläggningstid om ca 200 dagar och hur långa de kommer att vara framöver är ovisst.

Uppsala kommun har i dagsläget mottagningsansvaret för 370 asylsökande barn. Dessa kommer sannolikt att kvarstå som asylsökande även under delar av nästa år. Flertalet kan således inräknas i de 608 asylplatser som är det fördelningstal som tilldelats Uppsala kommun för 2016. Fördelningstalet presenterades den 13 november (**bilaga 1**).

Indikatorer för fördelningen av anvisningsbara asylplatser för ensamkommande barn är kommunens invånarantal, antal ensamkommande barn (anvisade och kommunmottagna), antal kommunmottagna vuxna och barn i familj samt boendedygn för asylsökande per kommun och län. Uppsalas fördelningstal vad gäller asylplatser för ensamkommande barn är 608 platser av länets 1 373 platser.

När Migrationsverket anvisar asylsökande ensamkommande barn sker det sedan slutet av juni endast utifrån steg 1 och steg 4 i fördelningsmodellen. Modellen är framtagen av Migrationsverket i samarbete med länsstyrelserna och i dialog med Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) samt i vissa delar med Barnombudsmannen. När så kallade utvidgade anvisningar enligt steg 3 eller 4 görs så sker dessa oavsett om kommunen har en överenskommelse om att ta emot ensamkommande barn eller inte.

Fyra steg för anvisning:

1. Till kommun som barnet anses ha viss anknytning till
2. Till kommun med överenskommelse, som anmält ledig plats
3. Till kommun
 - a) utan överenskommelse
 - b) med överenskommelse, men vars mottagande på platser inte startat
 - c) med överenskommelse, men där de överenskomna asylplatserna är färre än kommunens fördelningstal
4. Till samtliga kommuner i en jämnviktad turordning.

Den 19 november fanns det totalt 492 ensamkommande barn i Uppsala kommun. 370 var asylsökande och 122 barn med permanent uppehållstillstånd. Fördelningsmodellen fungerar så att när ett barn anländer kontrollerar Migrationsverket först om det finns viss anknytning någonstans och därefter ser man om det finns förutsättningar för steg nummer två och så vidare. Detta innebär att utöver barn som anvisas på grund av viss anknytning så får de kommuner som har lediga platser och en överenskommelse barnet först och så vidare.

Asylplatserna i Uppsala kommun är i dagsläget fulla, övriga barn är placerade i jourhem, konsulentstödda familjehem, HVB eller i familjehem. Möjligheten att lösa boendesituationen för de som nu blir anvisade till Uppsala kommun är ansträngd.

Föredragning

En överenskommelse innebär för Uppsala kommuns del ett bättre planeringsunderlag för vårt mottagande samt att vi får schablonersättning om 1 900 kr/plats/dygn för belagd plats men också 1 600 kr/plats/dygn för obelagd plats. Därutöver erhåller kommunen 500 000 kr för att ha tecknat överenskommelsen.

Osäkerheten gällande Migrationsverkets prognoser är stor och Migrationsverket bedömer att det kan komma både färre och fler ensamkommande barn än vad prognosen anger. Men sammantaget finns det inget, enligt Migrationsverket, som talar för att dagens historiskt höga nivåer kommer att minska i närtid.

Under 2015 är den genomsnittliga handläggningstiden för asylprocessen ca 200 dagar varav 73 procent har fått permanent uppehållstillstånd i första instans. Det innebär att utifrån septembers siffror om att det i Uppsala finns 122 ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd och 370 asylsökande ensamkommande barn kommer Uppsala ha närmare 400 barn med permanent uppehållstillstånd till hösten 2016. Detta utan att beakta hur många som kommer till Uppsala under slutet av 2015. Av de 370 asylsökande ensamkommande barn som i dag är anvisade till Uppsala kommun är majoriteten barn i åldrarna 16-17 år vilket innebär att de kommer vara socialnämndens ansvar i ytterligare 4-5 år. I dag finns det 89 boendeplatser för ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd vilket innebär att Uppsala under 2016 kommer behöva ytterligare 150-200 boendeplatser för barn med permanent uppehållstillstånd.

Den 15 januari 2016 öppnar två ytterligare asylboenden om totalt 30 platser vilket säkerställer ett bra mottagande för barn som anvisas. Av den anledningen föreslås överenskommelsen börja gälla från den 15 januari 2016. Eftersom det är svårt att iordningsställa ett stort antal asylplatser i den omfattning som nu finns behov av samt att prognoserna är osäkra föreslås att överenskommelsen skall gälla under perioden 15 januari till och med den 31 mars 2016. Samtidigt bör berörda nämnder ges uppdraget att arbeta för att möjliggöra en revidering av överenskommelsen så att vi under år 2016 möjliggör ett mottagande i enlighet med det föreslagna fördelningstalet. Med en sådan strategi blir det en överenskommelse från den 15 januari till och med den 31 mars 2016 på 400 asylplatser.

För motsvarande överenskommelse gällande platser för ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd under samma period föreslås upp till 200 platser för ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd. Detta ger kommunen en möjlighet att bygga upp verksamheter och planera för en bättre boendekedja.

Utöver dessa överenskommelser kommer Uppsala kommuns mottagande av nyanlända men där finns ännu inget kommunalt för 2016.

Det ökade mottagandet har en stark påverkan på planeringen gällande skolgång, tillgång på god mat, socialtjänst, hälsa, omsorg samt anskaffande av boendeplatser. Med anledning av detta är utbildnings-, arbetsmarknads-, social-, överförmyndar-, plan- och byggnadsnämnden särskilt berörda men mottagandet har även viss påverkan för annan kommunal service och verksamhet.

Ekonomiska konsekvenser

På grund av omvärldsfaktorer som varken kan förutses eller påverkas kommer Migrationsverkets prognoser med stor sannolikhet att revideras under 2016. Regeringen har i höst gett kommunerna utökad ekonomiskt stöd för vårt ökade mottagande. Hur dessa medel skall fördelas är ännu inte handlagt eller beslutat.

Uppsala kommun får schablonersättning för de platser vi har uppgivit i överenskommelsen om 1900 kr/dygn och belagd plats samt 1600 kr/dygn för obelagd plats, såväl för asylplats som plats för ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd. För ensamkommande barn återsöks även övriga kostnader utifrån Migrationsverkets riktlinjer.

Nästa år höjs schablonersättningen till kommuner för asylsökande barns skolgång med 50 procent. För ett barn i gymnasieklass kan kommunen i år ansöka om ersättning om 72 500 kr per elev. Detta innebär en förbättring av kommunernas förutsättningar att ordna ett bra mottagande för de asylsökande barnen. Schablonersättningen kan sökas av de kommuner som ger asylsökande barn och ungdomar skolundervisning i grundskola, gymnasieskola, förskoleklass eller förskola.

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christoffer Nilsson
Chef kommunledningskontoret

Jan Holmlund
Direktör för socialförvaltningen

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Nina Dahlman
010-2233417
nina.dahlman@lansstyrelsen.se

Information

1(2)

Datum 2015-11-13

Dnr 851-6487-
2015

Samtliga kommuner i Uppsala län
Styrgruppen för integration och etablering

Läns- och fördelningstal för ensamkommande barn 2016, Uppsala län

Kommunalt mottagande av ensamkommande barn

Antalet ensamkommande barn som anländer till Sverige för att söka asyl har ökat kraftigt under innevarande år. I Migrationsverkets höstprognos framgår bland annat att antalet ensamkommande barn som kommer till Sverige för att söka asyl fortsätter att ligga på en hög nivå. Migrationsverkets beräknar att mellan 16 000 och 33 000 ensamkommande barn kommer att söka asyl i Sverige under 2016. Verkets huvudscenario är 24 000 ensamkommande barn. Avseende behovet av platser för asylsökande ensamkommande barn under 2016 anser dock Migrationsverket att man behöver ta höjd för det övre planeringsalternativet.

Då många ensamkommande barn som sökt asyl under 2015 fortfarande kommer belägga asylplatser under delar av 2016, uppskattar Migrationsverket att behovet av platser för asylsökande ensamkommande barn kommer uppgå till 40 000 asylplatser under 2016.

Migrationsverkets bedömning utgör underlag för länsstyrelsernas fördelningstal.

Fördelningstal för 2016

Fördelningstalen för mottagandet av asylsökande ensamkommande barn baseras på:

- Migrationsverkets prognos som lämnades till regeringen i oktober 2015
- Platsbehovsframställan som lämnades från Migrationsverket till länsstyrelserna i oktober 2015

Förutsättningar:

- 290 kommuner
- 10 asylplatser som golv

Indikatorer för fördelning av anvisningsbara asylplatser för ensamkommande barn

1. Invånarantal
2. Antal ensamkommande barn (anvisade och kommunmottagna)
3. Antal kommunmottagna vuxna och barn i familj
4. Boendedygn för asylsökande per kommun och län

Datum 2015-11-13

Dnr 851-6487-
2015

Län	Fördelningstal Ensamkommande barn - Asylplatser
Stockholms län	7355
Uppsala län	1373
Södermanlands län	1174
Östergötlands län	1822
Jönköpings län	1538
Kronobergs län	824
Kalmar län	1117
Gotlands län	211
Blekinge län	633
Skåne län	5150
Hallands län	1115
Västra Götalands län	6811
Värmlands län	1461
Örebro län	1261
Västmanlands län	1125
Dalarnas län	1469
Gävleborgs län	1183
Västernorrlands län	968
Jämtlands län	698
Västerbottens län	1365
Norrbottens län	1346
Riket	40000

Kommun	Fördelningstal Ensamkommande barn - Asylplatser
Håbo	110
Älvkarleby	73
Knivsta	102
Heby	90
Tierp	110
Uppsala	608
Enköping	166
Östhammar	114
Summa	1373

På grund av omvärldsfaktorer som varken kan förutses eller påverkas kommer Migrationsverkets prognoser med stor sannolikhet att revideras under 2016. Vi behöver därför gemensamt anpassa vårt arbetssätt för att antal tillgängliga platser ska motsvara det aktuella behovet.

Uppsala den 13 november 2015

Peter Huotila
Samhällsutvecklingsdirektör
Chef samhällsutvecklingsenheten

Nina Dahlman
Handläggare integration